

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

46. An Episcopi possint excommunicare Reges, & eorum Consiliarios? Et
quid de Inquisitoribus, non solum in Sicilia, sed in aliis Regnis? Ex part. 3.
tract. 1. res. 9.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

Et an excusetur à dicta publicatione ob minas, & me-
um Principum? &c. Ex part. 3. tract. 1. Resol. 4.

§. 1. **A**D hoc dubium negativè responderet Mar-
tinus Bonacina in Bull. Cen. tom. 3. disp. 1.
9. 15. punct. 4. §. 5. num. 2. qui ait, etiam si ab aliquibus
Doctoribus concedatur legem non solum secularem
verum etiam Ecclesiasticam non obligare, ubi acce-
ptata non est; id tamen fallit ubi constat superiorem
velle independentem ab acceptatione obligare. Sed
Summus Pontifex vult independentem ab accepta-
tione Bulla obligare. Ergo, &c. Minor probatur, quia
Summus Pontifex in Bulla excludit omnem prætex-
tum, & prætextum; tum, quia à virtus fide dignis
accepti, nonnullos Pontifices de hac re interrogatos
respondisse, contrariam sententiam, quod in legibus
Pontificiis acceptationem requirit explodendam, &
reiciendam esse. Ergo Bulla Cœnæ independentem
ab acceptatione obligat. Ita Bonacina, quidquid asse-
rant DD. quos ego citavi, & reprobaui in tract. de
legib. resol. 1. in secunda editione.

2. Nota tamen hic obiter, quod licet Alterius
asserat Episcopos satisfacere publicando Bullam Cœnæ
in ciuitate in qua degunt, attamen Bonacina ubi
suprà, quæst. 2. 2. punct. 6. num. 8. probabilis censet te-
neri etiam extra urbem in Ecclesiis suæ iurisdictioni
subditis, publicare saltem per alios, si ita expedire
iudicauerint. Excusantur tamen absolute à dicta pu-
blicatione, vt notat Sayrus de cens. lib. 3. cap. 2. §. 1. 2.
ob minas, seu in eum Principum, quod tamen in-
telligi si metus grauis sit, & non in odium fidei, seu
Religionis incullum.

RESOL. XLVI.

An Episcopi possint excommunicare Reges, & eorum
Consiliarios?
Et quid de Inquisitoribus non solum in Sicilia, sed in
alijs Regnis? Ex part. 3. tract. 1. Resol. 9.

§. 1. **A**ffirmatiuè responderet ex multis iuribus
Altherius de censuris, to. 1. disp. 10. lib. 3. c. 5.
fol. 37. col. 2. Fagundez præcep. 2. lib. 1. c. 3. num. 21. licet
regulariter propter quandam reuerentiam id minime
ab Episcopis efficiatur; sed optimè quidem & iusti-
ssimè excommunicantur, si sceleris pondus, &
qualitas id postulare.

2. Non reticere tamen Anilam de censuris p. 2.
cap. 4. disp. unica, dub. 4. & Bonacina de censuris,
disp. 1. punct. 4. num. 15. docere de iure nouo, & pri-
uilegio à Summo Pontifice obtento Reges & Impe-
ratores non posse ab Episcopis excommunicari, &
nouissimè docet etiam hanc sententiam Layman in
Theolog. mor. lib. 4. tract. 6. cap. 10. n. 4. Barbosa in collect.
tom. 4. part. 1. Decreti distinct. 96. cap. duo sunt, & alij
penes ipsos.

3. Sed his non obstantibus discedo ab opinione
Caroli Degraffalij lib. 2. Regalium Franciæ, inue 9. &
Ioannis Ferrant. de iuribus Regni Franciæ, prinileg. 6.
Paponij de iur. Franc. lib. 1. tit. 4. arrest. 9. asserentium;
supradictum priuilegium esse extendendum ad Re-
gios Officiarios; & Consiliarios; & hoc pacto actu
exercitij iurisdictionis temporalis, nam puto Consili-
arios Regios posse ab Episcopis excommunicari;
quia tale priuilegium est personale propter Regnum,
& Imperatorum reuerentiam; & ita nouissimè docet
Ioannes Dionysius Portocarrero in allegat. pro iurisd.
Inquisitorum, ubi num. 52. sic asserit. Non obstante
[que seau Vitrey, y ministros Reales, y aunque lo
fueran en mayor Tribunal, pueden ser ligados con
Tom. 1. X.

cenfuras de qualquier Iuez Ecclesiastico, cuya iurisdic-
cion turbaren, & aunque sea delegado, y semejan-
tes personas no esten contenidas en su delegacion.]
Ita ille, qui pro hac sententia citat plures Docto-
res, & hanc potestatem habere etiam Dominos In-
quisitores, non est dubitandum; vt probat supra-
dictus Portocarrero num. 46. & 47. & patet ex Con-
cordatis cum Inquisitione huius Regni Sicilia apud
Paramum de orig. Inquis. lib. 2. tit. 2. cap. 11. n. 24. ubi sic
asserit Rex. Item in memoratis casibus; & causis ci-
uilibus, criminalibus, & mixtis spectantibus ad iu-
risdictionem officialium, & locum tenentium; at-
que familiarium sancti Officij, possunt Inquisitores
per cenfuras procedere aduersus quascunque perso-
nas indices, & magistratus, qui contraierint, ac
perturbauerint illorum iurisdictionem [lo qual (ait
Portocarrero) no es concession particular, echa en
fauor de los Inquisitores de Sicilia; por que si ellos
no tuvieran facultad de fulminar cenfuras, no pu-
diera darlela su Magestad y assi es declaracion de que
la tienen, y siendo lo, es general,] & solide to-
tum hoc probat, quod antea etiam docuerat Nar-
bona in 3. part. recopil. lib. 4. tit. 1. leg. 20. gloss. 22. per tor.
non est igitur dubitandum posse Episcopos excom-
municare ministros Regios perturbantes eorum
iurisdictionem.

4. Vnde non est audiendus noster D. Franciscus
Anton. Costa, vir quidem doctus, in quodam con-
silio nuper separatim impresso, & dato Messana die
26. Julij 1619. contrarium docens, ex quadam Prag-
matica nomenclata la Cabalana; In qua habetur
quod Episcopi non procedant ad cenfuras contra
Officiarios Regios in consilio Rege, seu Proteges;
& aduertat Lector quod dictum consilium à num. 10.
vsque ad n. 27. reprobat à nobis in tr. 2. p. 1. de imm.
Eccles. resol. 13. ea verò quæ adducit à n. 28. vsque ad
num. 34. reprobat in resol. 13. & 67. quæ adducit
n. 37. & 38. refelluntur in resol. 17. & sciat author hu-
ius consilij, quod in Regno Valentie Consiliarij Re-
gij, vt patet ex Maderia in tract. de Senatu, c. 39. §. 2.
noluerunt admittere cognitionem per viam violenti-
æ, & tamen ipse in hoc ipso Consilio tentat ape-
rire ianuam vt admittatur in Regno Sicilia rectè
igitur Anton. de Ballis in exposi. dicte Pragmaticæ,
inncupate la Cabalana, asseruit supradictam Prag-
maticam esse contra libertatem Ecclesiasticam.

RESOL. XLVII.

An possit Princeps prohibere, vt inhibitoria, que ad
Magistratus Regios mittuntur, ab Ecclesiasticis
non promulgentur, priusquam ipsi offerantur, vt de
eius facultate publicentur? Ex part. 4. tract. 1. Resol.
lüt. 9.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam docet Pereira de
manu Regia part. 2. cap. 65. qui ait, nra. 5. in
executione talium literarum, quibus seculares Ma-
gistratus inhibitoria, inesse violentiam, & publica-
tum functionum perturbationem, si iniuste fiant
ratione cuius iustissime tales inhibitoria ad ipsum
Regem deferri debent, vt ipse, qui pro cõmuni utili-
tate creatus extitit, sua manu Regia licentiam Eccle-
siasticorum compefcat, vt se intra suos limites conti-
neant. Ita ille, & quod valde miror, Rodriquez in ad-
dit. ad Bull. Cruciatæ §. 9. num. 87. sic ait; [Puede el
Principe secular prohibir à los Obispos, y sus Vica-
rios que no descomulguen à sus vassallos sin que pri-
mero muestran la causa que tienen para lo hazer.]
Vnde vides amice Lector, quomodo ex præsentia
violentiæ

Sup. hac po-
restate &
doctrina se-
quent. in to-
5. tr. 12. legè
Resol. 13. &
altiam. Ref.
& §. eius
prima not

Sup. hoc in
Ref. seq. &
in alio §. eius
secunde not

Resolucio-
nes citate
in hoc textu
hic sunt su-
pra 36. 22.
& 24.

Ad falcidæ
doctrina hu-
ius Ref. legè
sup. doctri-
Resol. 13. &
si maior
sup. hoc in §.
notat. 16.

INSTATI
CITIBUL
O X O X
E III